

De Kracht van mensen in armoede

Zeven krachten:

1) solidariteit

Mensen in armoede zijn vaak ongelooflijk solidair met anderen die het moeilijk hebben. Ze helpen familie en vrienden. Wanneer mijn zus die drie grote kinderen heeft door omstandigheden op straat zou komen te staan, zou ik eerst goed moeten nadenken voor ik haar tijdelijk in huis zou nemen. (Kans)armen doen het zonder aarzelen, zelfs al hebben ze minder slaapkamers of ruimte en comfort. En ze zeggen mij: "jij zou het toch ook doen!" Het is vanzelfsprekend voor hen. Ze kunnen zich maar al te goed inleven in diegene die het moeilijk heeft.

2) Overlevingsvaardigheden

Sommige mensen in armoede hebben overlevingsvaardigheden aangeleerd.

-Door bijvoorbeeld te zwijgen bij de schuldbemiddelaar over een huurwaarborg die men onverwacht heeft teruggekregen, is er geld in huis om kerstcadeautjes te kopen voor de kinderen.

-Door te zorgen dat je er als eerste bij bent als er gratis kledij of voeding uitgedeeld wordt, heb je de mooiste en meeste keuze.

-Door bij te klussen "in het zwart", zorg je dat de ziekenhuisrekeningen toch betaald kunnen worden...

De overlevingsvaardigheden zorgen voor veel vooroordelen. Nochtans zijn het vaardigheden die we ook kunnen bewonderen en ze zorgen er voor dat de hulpverlening niet nog meer belast wordt.

3) draagkracht

Armen slagen er in om ondanks chaos en zware moeilijkheden toch te overleven.

Voor ons moet alles overzichtelijk zijn en onder controle. Zij zijn door de omstandigheden veel soepeler geworden en passen zich snel aan veranderingen aan.

4) rechtuit en "echt" zijn

Armen zeggen de zaken vaak zonder omwegen. Ze wikken hun woorden niet. Door bijvoorbeeld bij een hulpverleningsdienst op tafel te kloppen en de maatschappelijk werker eens duidelijk de waarheid te zeggen, lukt het soms om papieren in orde te krijgen.

Je weet wat je aan hen hebt. Doordat ze geen maatschappelijke status hoog te houden hebt, kunnen ze gewoon zichzelf zijn. Ze moeten geen masker dragen.

5) humor

Armen hebben een groot gevoel voor humor. Ondanks de miserie kunnen ze blijven genieten, lachen en feesten.

Het valt mij op dat ze elke kans om van het leven te profiteren, meepakken.

Een eenvoudig kaartspel dat altijd opnieuw wordt gespeeld, zorgt elke keer weer voor ontspanning, plezier en grappen.

6) creativiteit

Mensen in armoede zijn soms erg creatief en kunstzinnig. Ze schilderen, schrijven gedichten, zingen, boetseren, spelen toneel,...

Een onvergetelijk toneelstuk dat ik ooit zag, werd opgevoerd door een groep mensen met een laag inkomen. Ze wilden hun eigen verhaal en hun problemen op de woonmarkt brengen.

Maria had mij ooit verteld over haar slechte woonsituatie. Een douche nemen was een elektrocutie riskeren. Ze durfde haar huisbaas niet aanspreken. Zij bracht haar verhaal op het podium met de grootste overtuiging. Achteraf zei ze mij dat de huisbaas in de zaal zat...

Annie leerde uit noodzaak zelf het haar knippen van de kinderen. Ze knipt en kleurt ook haar eigen haar. Ze doet het zo goed dat de kinderen die uit huis zijn nog altijd bij haar terugkomen voor een kappersbeurt.

7) Het zorgende

"mijn kinderen moeten het beter hebben"

Het zorgende hebben kinderen (en zeker de meisjes) die in armoede leven thuis meegekregen. Kleinere broers of zussen vertroetelen. De grootouders die inwonen verzorgen.

Het is dan ook niet te verwonderen dat wanneer de meisjes verder studeren ze kiezen voor een opleiding kleuterleidster, leerkracht, verzorgende of verpleegkundige.

Ze kiezen soms bewust voor een (groot) gezin omdat ze daar kunnen doen waar ze altijd al goed in waren: zorgen en koesteren.

Voor hun kinderen willen ze strijden.

Het valt op dat tegenover de gevoeligheden vaak krachten staan:

- Uitsluiting tegenover een grote solidariteit.
- Gebrek hebben aan een aantal vaardigheden en daarnaast wel overlevingsvaardigheden en zorgende vaardigheden ontwikkeld hebben.
- De wereld van de niet-armen niet kennen, maar wel een grote kennis van de wereld van armoede hebben.
- Een negatief zelfbeeld hebben, maar wel creatief zijn.

- schuldgevoelens hebben, maar de eigen miserie toch humoristisch opnemen
- schaamte hebben omwille van het leven in armoede maar toch rechtuit zijn (vooral als ze opkomen voor hun kinderen)
- moedeloos worden door de ellende die niet meer te overzien valt en toch een grote draagkracht hebben om voort te doen

Uitsluiting		solidariteit
Soms minder vaardigheden	overlevings / zorgende	
vaardigheden		
Soms minder kennis wereld niet-armen		kennis wereld
armen		
Negatief zelfbeeld		creativiteit
Schuldgevoel		humor
Schaamte		rechtuit
Moedeloosheid		draagkracht

Mensen in armoede weten soms goed wat er moet veranderen in deze dolgedraaide samenleving. Ze staan met hun twee voeten in de harde werkelijkheid. Ze worden niet in slaap gesust door bijkomstigheden.

© Lieven De Pril